

Charles Saatchi wijdt voor het eerst volledige tentoonstelling aan hedendaagse sculptuur

Drie Belgen in de Saatchi Gallery

BRUSSEL • Englands beroemdste kunstcollectie Charles Saatchi (68) heeft in zijn museum in Londen twintig bekende en minder bekende beeldhouwers samengebracht. De drie Belgische deelnemers, Berlinde De Bruyckere, Peter Buggenhout en Kris Martin, steken met kop en schouders uit boven het merendeel van hun internationale collega's.

DOOR ERIC RINCKHOUT

Met *The Shape of Things To Come* wil de Saatchi Gallery in Londen een overzicht bieden van wat er leeft in de hedendaagse internationale beeldhouwkunst. Het aanbod is divers – granieten blokken, neestructuren, omgeplooid auto's – net zoals het gebruikte materiaal – piepschuim, paardenhuiden, klei, gips, aluminium en staal. Het is bovendien de eerste keer dat Saatchi een volledige expositie wijdt aan sculptuur. Opvallend is wel dat de Brit een voorkeur heeft voor het grote gebaar en onaffe kunst.

De tentoonstelling begint sterk met een ensemble van Kris Martin (1972, Kortrijk). Verspreid in de eerste zaal staan acht blokken ruw gehouwen graniet op roestige stalen sokkels. Elk blok is prachtig uitgelicht. Bij nader toezien blijkt op elke steen een piepklein zwart kruisje te staan, een subtiele ingreep die de schaal en de betekenis van de sculpturen plots verandert: het worden miniatuur'rotsen' die verwijzen naar de traditie om bovenop de top een kruis of een beeld te plaatsen. Dat impliceert dat de rotsen ook beklommen en veroverd zijn. Maar het kruis kan ook naar de alomtegenwoordige dood verwijzen. En misschien heeft Martin er ook een knipoog ingestoken naar romantisch-symbolistische schilders als Caspar David Friedrich.

Berlinde De Bruyckere (1964, Gent) deelt een ruimte met *éminence grise* John Baldessari, van wie het schitterend dubbelzinnige *Beethoven's Trumpet (With Ear)* prominent aanwezig is: een Magritteaans reusachtig oor waaraan een goudkleurige luisterhoorn bevestigd is. Het ironische is dat uit de luisterhoorn fragmenten van Beethovens kwartetten opklinken.

Esthetische eenheid

De combinatie van Baldessari met De Bruyckere levert een bijzonder esthetische eenheid op. Twee paardsculpturen van Berlinde De Bruyckere domineren de zaal: een combinatie van schoonheid en gruwel. De paarden zijn verminkt en liggen in zichzelf gekeerd, het zijn geen paarden meer maar objecten die met hun glanzende huid tentoongesteld zijn: het ene paard in een mooie oude vitrinekast, het andere op een ruwhouten platform. Wat verderop staat *Marthe* in een open vitrinekast: een gedeformeerde menselijke figuur in was, van wie de ledematen in takken en wortels veranderen. Ook hier speelt De Bruyckere met een beeld dat alludeert op dood maar ook op wederopstanding en mythische metamorfosen uit de klassieke oudheid.

Volgend jaar krijgt ze een tentoonstelling in Bozar in Brussel en het S.M.A.K. in Gent. Momenteel loopt in Museum Moritzburg

KRIS MARTIN
Summit 2009

BERLINDE DE BRUYCKERE
K36 (The black horse) 2003

in het Duitse Halle een solopresentatie, waarin De Bruyckere dialogeert met de Duitse renaissancekunstenaar Lucas Cranach en de Italiaanse regisseur Pasolini.

Peter Buggenhout (Dendermonde, 1963) toont vijf werken. Telkens gaat het om sculpturen die enorme ruïnes lijken: een restant van een slooppand, een homp half

verteerd vlees, een losgescheurd brokstuk uit een ingestort gebouw, een omgewoeld worstelstelsel, een restant van een prehistorisch dier, of dat alles samen. Tegelijk zien de massieve sculpturen er kwetsbaar uit.

Voor de reeks *Gorgo*, 'bloedsculpturen' zoals Buggenhout ze noemt, gebruikt hij bloed, paardenhaar, epoxy en aluminium.

PETER BUGGENHOUT
The blind leading the blind nr 21 2007

Eskimo Blues is dan weer opgebouwd uit behandelde koeienmaag. Het spectaculaire is de reeks 'stofsculpturen', waarvan de titel *The Blind Leading the Blind* naar het schilderij van Bruegel verwijst waar de blinden elkaar naar de afgrond leiden.

Buggenhouts sculpturen zijn confronterend. Sommigen vinden ze afstotelijk, anderen zien er een aantrekkingskracht in, die tussen aftakeling en verrotting, groei en woekering in zitten. Volgens hem zijn het "autonome objecten, die in de eerste plaats naar zichzelf verwijzen". Ze zijn zelf chaos.

Recent is er internationale belangstelling voor zijn sculpturen ontstaan. "In 2008 werd mijn werk door een adviseur van

Saatchi toevallig opgemerkt in een galerie in Mumbai. Sinds de aankoop van een eerste werk door Saatchi zijn veel deuren opengegaan." Vanaf deze week neemt hij samen met Berlinde De Bruyckere deel aan *Tra*, de ruime tentoonstelling van Axel Vervoordt in Venetië, en in juli wordt een sculptuur getoond in Tasmanië. Volgend jaar volgt een solotentoonstelling in het Lehmbruckmuseum in Duisburg, Duitsland.

In de Saatchi Gallery wordt Buggenhout toepasselijk geconfronteerd met werk van Roger Hiorns, meer bepaald twee maquettes van kathedralen, die aangevreten zijn door woekereend kopersulfaat. Voorts is er nog opmerkelijk werk te zien van de Nederlandse kunstenaar Folkert de Jong – groepen triest-vrolijke saltimbanques à la Picasso maar dan in kleurrijk polyurethaanschuim – en de geplooid autokarkassen van de Duitser Dirk Skreber. Maar nogal wat werk in Saatchi's tentoonstelling is helaas alleen maar groot, luidruchtig of banaal.

The Shape of Things to Come: New Sculpture tot 16 oktober in Saatchi Gallery, King's Road/Duke of York Square, Londen (metrostation Sloane Square). Gratis toegang. Dagelijks open, 10-18u. www.saatchigallery.com - www.eurostar.com

Kim

Keilson (101) vecht tot zijn laatste dag voor joodse oorlogsslachtoffers

BRUSSEL • Schrijver-psychiater Hans Keilson is dinsdag overleden. Hij was lang onbekend bij de massa, maar werd in 2010 herontdekt toen voor zijn honderdste verjaardag enkele van zijn boeken in herdruk gingen.

In interviews vertelde de joodse auteur dat de ondertoon van zijn leven er een van diepe treurnis was. Vanaf de Tweede Wereldoorlog rouwde hij om zijn ouders, die in Auschwitz stierven. Lang maakte hij zich verwijten over het feit dat hij hen niet had kunnen redden. Keilson zag zijn ouders in de trein naar Westerbork stappen. Het laatste wat zijn vader tegen hem zei was: "vergeet nooit dat je arts bent".

Nog tijdens zijn studie verscheen zijn eerste, autobiografische roman *Das Leben geht weiter* (1933) over de neergang van een joodse winkelier, Keilsons vader, tijdens de Weimarrepubliek. Het boek zou al snel door de nazi's verboden worden. In 1936 verhuisde Keilson naar Nederland.

Na de Duitse inval verbleef hij op onderduikadressen. Hij raakte betrokken bij het

verzet en reisde met een vals paspoort door Nederland om ondergedoken joodse kinderen te bezoeken en mentaal bij te staan. In die tijd begon hij aan *In de ban van de tegenstander*, waarvan hij het manuscript in een rommel in zijn tuin verborg. De roman, die hij in 1959 voltooide, gaat over de haat en de angst van zowel de vervolger als de vervolgte.

Toch zou niet het schrijverschap Keilsons verdere leven bepalen, maar zijn werk met getraumatiseerde joodse kinderen. Hij specialiseerde zich na de oorlog tot psychiater en promoveerde in 1979 met het proefschrift *Sequentiële Traumatisierung bei Kindern*. Hij vestigde daarmee de aandacht op het feit dat veel kinderen niet alleen door hun ervaringen in de oorlog waren getraumatiseerd, maar nadien ook door hun pleeggezinnen.

Tot op hoge leeftijd bleef Keilson zijn werk met slachtoffers van de jodenvervolg voortzetten. Op zijn honderdste verjaardag werd hij benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. (RH)